

## โครงการ Southeast Asia Regional Programme (SEARP)

### ๑. ภูมิหลัง

- นับตั้งแต่ช่วงปี ๒๕๕๐ (ค.ศ. ๒๐๐๗) องค์การเพื่อความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development หรือ OECD) ได้เริ่มส่งเสริมความร่วมมือกับภูมิภาคอาเซียนเพิ่มมากขึ้น โดยที่ประชุม OECD Ministerial Council Meeting ในปีนั้น ได้เห็นพ้องร่วมกันที่จะกำหนดให้ภูมิภาคอาเซียนเป็น strategic priority ของ OECD ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มประเทศที่ร่ำรวยที่สุดของโลกเริ่มจะ “Look East” สู่ภูมิภาคที่มีพลวัตขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกสูง เช่น อาเซียน เพื่อรักษา geographical balance ของความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคนี้
- โครงการ OECD Southeast Asia Regional Programme (SEARP) ริเริ่มขึ้นในการประชุม OECD Ministerial Council Meeting เมื่อปี ๒๕๕๗ (ค.ศ. ๒๐๑๔) โดยมีผู้แทนระดับสูงจากประเทศสมาชิกอาเซียน เข้าร่วม และมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง OECD และอาเซียน โดยสนับสนุนการบูรณาการอาเซียน กระบวนการปฏิรูปภายในของประเทศสมาชิกอาเซียน รวมทั้งสนับสนุนให้อาเซียนเข้ามามีส่วนร่วมในหน่วยงานและกลไกต่าง ๆ ของ OECD ผ่านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีระหว่างภูมิภาคทั้งสอง
- Regional Policy Networks (RPNs) ประกอบด้วยความร่วมมือ ๖ สาขา ได้แก่ ด้านภาษี SMEs การศึกษาและทักษะ การลงทุน ความเชื่อมโยงและความร่วมมือภาครัฐ-เอกชน และแนวปฏิบัติด้านกฎระเบียบที่ดี และอีก ๓ ประเด็นเฉพาะ (Initiatives) ได้แก่ การค้า นวัตกรรม และความเท่าเทียมทางเพศ นอกจากนี้ OECD Development Center และอาเซียน ยังร่วมกันจัดทำ Economic Outlook for Southeast Asia, China and India ซึ่งเป็นรายงานวิเคราะห์แนวโน้มเศรษฐกิจและการรวมตัวของภูมิภาค
- นอกจากนี้ SEARP ยังมีหุ้นส่วนสำคัญในระดับภูมิภาค (ASEAN, APEC, ADB, ERIA และ UNESCAP) และระดับระหว่างประเทศ (World Bank, UNESCO) ร่วมดำเนินโครงการอีกด้วย

### ๒. การประชุมต่าง ๆ ภายใต้โครงการ SEARP

ภายใต้โครงการ SEARP มีการจัดการประชุมระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับประเทศสมาชิก OECD ในระดับต่างๆ ทั้งในระดับรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่อาวุโส และผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

- (๑) การสัมมนา OECD Southeast Asia Regional Forum เพื่อหารือถึงประเด็นสำคัญ/ประเด็นอุบัติใหม่ที่มีผลกระทบต่อภูมิภาคอาเซียน
- (๒) การประชุม Steering Group Meeting of SEARP จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีเพื่อติดตามผลและหารือวิสัยทัศน์การดำเนินงานของ SEARP ซึ่งเป็นโครงการส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง OECD – อาเซียน เพื่อสนับสนุนกระบวนการบูรณาการเศรษฐกิจของ AEC และการปฏิรูปภายในของประเทศสมาชิก
  - การประชุม Steering Group Meeting of OECD SEARP ในภูมิภาคอาเซียน ในช่วงกลางปี ซึ่งมักจะจัดคู่ขนานกับการประชุม OECD Southeast Asia Regional Forum เพื่อติดตามผลและหารือวิสัยทัศน์การดำเนินการของ SEARP ตลอดจนเพื่อร่วมกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนโครงการดังกล่าว
  - การประชุม Steering Group Meeting of OECD SEARP ในช่วงปลายปี ณ กรุงปารีส
- (๓) การประชุม SEARP Ministerial Conference ซึ่งเป็นการประชุมระดับรัฐมนตรี ซึ่งญี่ปุ่นเป็นเจ้าภาพ จัดขึ้นเป็นครั้งแรก คู่ขนานไปกับการจัดการประชุม Steering Group Meeting of SEARP ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๘ - ๙ มี.ค. ๒๕๖๑ ณ กรุงโตเกียว โดยนายวิระศักดิ์ ฟุตะระกุล รมช.กต. เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว

### ๓. บทบาทของไทยภายใต้ SEARP

- ในระดับอาเซียน ร่วมจัดทำ ASEAN Principles for Public-Private Partnership (PPP) Frameworks การจัดทำ Economic Outlook for Southeast Asia, China and India 2015 - 2019 ของ OECD Development Center ความร่วมมือระหว่าง OECD-ERIA เพื่อจัดทำ ASEAN SME Policy Index ซึ่งช่วยสนับสนุนการกำหนด ASEAN Strategic Action Plan for SME Development 2016-2025

- ในระดับประเทศ

- สาขา SMEs (ผู้แทนจากสำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ สสว.) เป็น Co-Chair ของสาขานี้ ตั้งแต่เดือน มิ.ย. ๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕) โดยเห็นว่า OECD มีบทบาทสำคัญทั้งในอาเซียนและในไทย โดยความร่วมมือที่เด่นชัด คือ การช่วย harmonise สถิติด้าน SMEs ของประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าด้วยกัน สำหรับไทยเอง OECD เคยเข้ามาจัดทำ SME Policy Review เมื่อปี ๒๕๕๕ (ค.ศ. ๒๐๑๒) และยังได้แสดงความสนใจให้ OECD เข้ามาจัดทำความร่วมมือดังกล่าว นอกจากนี้ สสว. ยังเตรียมขยายความร่วมมือกับ OECD ภายใต้โครงการ Country Programme (CP) เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างนโยบายและมาตรการส่งเสริม และกระตุ้นให้เกิดการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของ SMEs ไทย ตลอดจนจัดทำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงนโยบายการส่งเสริม SMEs ของไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

- สาขาการลงทุน ผู้แทนจาก BOI เป็น Co-Chair ตั้งแต่เดือน ธ.ค. ๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕)

- สาขาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำ Policy Review ร่วมกับ OECD และ UNESCO โดยได้เสนอรายงานฉบับสุดท้ายให้สภาการศึกษาแห่งชาติประกอบการพิจารณาจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ๑๕ ปี ฉบับใหม่

- การเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมภายใต้กรอบ SEARP กระทรวงการต่างประเทศได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม OECD Southeast Asia Regional Forum และการประชุม Steering Group Meeting of SEARP ในวันที่ ๒๔ และ ๒๕ ส.ค. ๒๕๖๐ (ค.ศ. ๒๐๑๗) ตามลำดับ ทั้งนี้ ตามแนวปฏิบัติที่ผ่านมา ก่อนหน้าการประชุม Steering Group Meeting of SEARP หนึ่งวัน ประเทศเจ้าภาพจะจัดการประชุม OECD Southeast Asia Regional Forum เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการประชุม SEARP และผู้เชี่ยวชาญของ OECD ได้รับฟัง ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็นที่เป็นโอกาสและความท้าทายต่อการรวมตัวของอาเซียนจากผู้แทนของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน วิชาการ ประชาสังคม และองค์กรระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน โดยหัวข้อ สำหรับการประชุม คือ “Opportunities & Policy Challenges of Digital Transformation in Southeast Asia” เพื่อให้มีความสำคัญกับโอกาสและความท้าทายที่เกิดจากปรากฏการณ์การปฏิรูปทางด้านดิจิทัลซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคการเติบโตของอาเซียนในทุกมิติ ซึ่งกลุ่มประเทศอาเซียนจะต้องร่วมกันรับมือและใช้ประโยชน์จากปรากฏการณ์ดังกล่าว โดยนายวีระศักดิ์ ฟุตระกูล รองรมช.กต. และนาย Ángel Gurría เลขาธิการ OECD ได้ร่วมกล่าวเปิดการประชุม รวมทั้ง ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีต รมว.กต. และเลขาธิการอาเซียนร่วมเป็นองค์ปาฐก (keynote speaker) สำหรับการประชุมในช่วงแรกด้วย

#### ๔. การดำรงตำแหน่งประธานร่วม SEARP ของไทย

- ที่ประชุม ครม. เมื่อวันที่ ๙ ม.ค. ๒๕๖๑ มีมติอนุมัติให้ไทยเสนอเป็นประธานร่วมของ SEARP Steering Group วาระปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๓

- เมื่อวันที่ ๑๐ ม.ค. ๒๕๖๑ ที่ประชุม Intersessional Steering Group Committee of OECD SEARP มีมติเห็นชอบให้ไทยและเกาหลีใต้เป็นประธานร่วมของ SEARP วาระปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นการสะท้อนพลวัตความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับ OECD ที่มีความรุดหน้าในปีนี้อย่างเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังจากที่ประเทศไทยเตรียมที่จะเริ่มดำเนินโครงการ Country Programme (CP) กับ OECD

- ระหว่างวันที่ ๘ – ๙ มี.ค. ๒๕๖๑ รมช.กต. ได้เข้าร่วมพิธีรับมอบตำแหน่งประธานร่วม SEARP ในช่วงการประชุม SEARP ระดับ รมต. ณ กรุงโตเกียว ตลอดจนที่ประชุม Steering Group Meeting ซึ่งจัดคู่ขนานกับการประชุมระดับ รมต. ได้มีพิธีส่งมอบตำแหน่งประธานร่วม SEARP ให้กับไทยและเกาหลีใต้อย่างเป็นทางการ

- จากการประชุมหารือระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงฯ เมื่อวันที่ ๔ ม.ค. ๒๕๖๑ มีความเห็นในเบื้องต้นว่า ความร่วมมือภายใต้โครงการ SEARP ที่ไทยควรเน้นให้ความสำคัญ ได้แก่ (๑) SMEs และ entrepreneurship และ (๒) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะอาชีวศึกษา สำหรับสาขา / ประเด็นที่ไทยอาจพิจารณาผลักดันเพิ่มเติมในกรอบ SEARP ได้แก่ (๑) ความเชื่อมโยง (connectivity) โดยเน้นเกี่ยวกับ seamless logistics (๒) การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล และ (๓) การพัฒนาอย่างยั่งยืน

## ๕. SEARP 2.0

- เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานของ SEARP ให้ตอบสนองต่อความต้องการของประเทศในภูมิภาคอาเซียนมากขึ้น ญี่ปุ่นและ OECD จึงได้ร่วมกันจัดทำร่างเอกสาร SEARP 2.0 โดยมีข้อเสนอแบ่งเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ (๑) การเพิ่มสาขาความร่วมมือภายใต้ Regional Policy Networks (RPNs) เพิ่มขึ้นจากเดิมที่มีความร่วมมือใน ๖ สาขา และ ๓ ประเด็นเฉพาะ และ (๒) การจัดตั้ง Bureau และ Advisory Board เพื่อสนับสนุนการทำงานของประธานร่วม
- ที่ประชุม Steering Group Meeting of SEARP ครั้งที่ ๔ ที่กรุงโตเกียว เมื่อวันที่ ๙ มี.ค. ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบ (๑) เอกสารหลักเกณฑ์การเพิ่มสาขาภายใต้ RPNs โดยอาจพิจารณาสาขาเพิ่มเติม เช่น นโยบายการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล (๒) การจัดตั้ง Bureau มีองค์ประกอบ ได้แก่ อินโดนีเซีย เวียดนาม (รอนันัน) และไทย และฝ่ายสมาชิก OECD ได้แก่ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร และแคนาดา และ (๓) ให้หารือในรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดตั้ง Advisory Board ต่อไป

\* \* \* \* \*

กองนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ  
กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ  
๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๑